

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 131

van **AN MOERENHOUT**

datum: 12 januari 2023

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

UNESCO werelderfgoed - Afwegingskader zonnepanelen

De minister versoepelde de regels voor het plaatsen van zonnepanelen op onroerend erfgoed. Zonnepanelen mogen sinds oktober 2022 op beschermde panden geïnstalleerd worden, maar de impact op de beleving van het erfgoed en de erfgoedwaarde blijft wel het liefst zo beperkt mogelijk.

Deze versoepelingen zouden niet gelden voor begijnhoven, belforten en de Brugse binnenstad. De minister gaf aan dat dit niet kan bij gebouwen met een UNESCO-label.

1. Welke bepalingen zorgen ervoor dat dergelijke versoepelingen niet mogelijk zijn voor gebouwen met een UNESCO-label? De minister geeft aan dat een aanvraag aan de UNESCO zal moeten worden voorgelegd, maar dat dat niet evident zal zijn. Welke bepalingen zijn hier verantwoordelijk voor?
2. In hoeverre is er sprake van gelijke (of ongelijke) behandeling tussen eigenaars van panden in een gebouw met een UNESCO-label en eigenaars van panden van onroerend erfgoed (zonder UNESCO-label)? Is het te verantwoorden dat het afwegingskader zonne-energie niet van toepassing is op gebouwen met het UNESCO-label ten opzichte van gebouwen van onroerend erfgoed zonder UNESCO-label?
3. Is de minister van plan in samenspraak met de UNESCO-instanties te bekijken hoe zonnepanelen op gebouwen met een UNESCO-label onder bepaalde voorwaarden (vergelijkbaar met deze die gelden voor panden van onroerend erfgoed zonder UNESCO-label) wel mogelijk kunnen worden?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 131 van 12 januari 2023

van **AN MOERENHOUT**

1. Voor de meeste Vlaamse werelderfgoederen lijkt het niet vanzelfsprekend om het plaatsen van zonnepanelen altijd en overal toe te staan. Er kan immers een impact zijn op hun Uitzonderlijke Universele Waarde (*'Outstanding Universal Value'*). Denk aan bijvoorbeeld aan zonnepanelen op een belfort of op het dak van een begijnhofwoning. Dat is de belangrijkste reden waarom ik ervoor koos een uitzondering te voorzien voor onze werelderfgoederen.

Voor alle duidelijkheid: er is ook geen verbod om zonnepanelen te plaatsen op daken bij werelderfgoederen. Het agentschap Onroerend Erfgoed hanteert daar het afwegingskader 'zonne-energie in erfgoedcontext' dat tot het afgelopen najaar het algemeen kader was bij de beoordeling van aanvragen. Dat kader laat zonnepanelen toe op niet-zichtbare plekken vanop de openbare weg, maar wanneer dat wel het geval is, kunnen ze enkel geplaatst worden in situaties waar de erfgoedwaarde en beeldwaarde niet geschaad/aangetast worden.

Er is ook een procedurele reden om voor werelderfgoed een afwijking te voorzien. Bij het toetreden tot de Werelderfgoedconventie engageert een lidstaat zich immers niet enkel tot de tekst van het verdrag (<https://whc.unesco.org/en/conventiontext/>). Je moet vanaf dan ook de *'operational guidelines for the implementation of the World Heritage Convention'* volgen (<https://whc.unesco.org/en/guidelines/>). Deze tekst gaat precies in op hoe de Conventie geïmplementeerd moet worden. In §172 van die *'operational guidelines'* staat dat je als lidstaat geen ingrepen mag uitvoeren die een impact zouden kunnen hebben op de Uitzonderlijke Universele Waarde van het werelderfgoed in kwestie, zonder het Werelderfgoedcomité te consulteren.

In veel gevallen kan je niet uitsluiten dat zonnepanelen op plekken die goed zichtbaar zijn vanaf het openbaar domein, een zekere impact hebben op de Uitzonderlijke Universele Waarde hebben. Dat zijn dus plaatsen waar het afwegingskader geen zonnepanelen zou toestaan. We zouden in al die gevallen een dossier moeten opmaken om het Werelderfgoedcomité te consulteren. Dat is, zeker met de wachttijden waarmee we vandaag geconfronteerd worden, niet haalbaar. Bovendien kunnen we niet uitsluiten dat het Werelderfgoedcomité vaak zal vragen om een alternatief te zoeken, om de impact op de Uitzonderlijke Universele Waarde te vermijden. Daarmee komen we eigenlijk uit bij de opties die in het afwegingskader voorzien zijn.

2. Unesco Werelderfgoed is het erfgoed dat mondiaal erkend wordt. Dat hier in bepaalde situaties strengere bepalingen op van toepassing zijn, is dan ook volledig te verantwoorden. Het afwegingskader 'zonne-energie in erfgoedcontext' is en blijft van toepassing op Werelderfgoed. Het versoepelde beleid sinds oktober 2022 is enkel van toepassing op beschermde gebouwen zonder UNESCO-label. Maar ook hier zet de administratie in op sensibilisatie van eigenaars om op zoek te gaan naar oplossingen die verzoenbaar zijn met de erfgoedwaarden.

Ik weet dat de stad Brugge op zoek gaat naar creatieve oplossingen die meer aansluiten bij de erfgoedwaarden, zoals collectieve voorzieningen in de vorm van warmtenetten, energiedelen, groepsaankoop gas en elektriciteit, energiecoöperaties,... Net door de erkenning als werelderfgoed, wordt er gezocht naar andere en creatieve ideeën die

zeker in een stedelijke context, op langere termijn oplossingen bieden in het uitdagende energievraagstuk voor erfgoed.

3. Ik ben van mening dat de huidige werkwijze voor het Unesco Werelderfgoed de meest geschikte is en ik plan dus geen wijziging van mijn beleid hierover. In overleg gaan met het Werelderfgoedcomité is dan ook niet nodig. De toepassing van het afwegingskader 'zonne-energie in erfgoedcontext' laat de plaatsing van zonnepanelen in een werelderfgoedcontext toe zolang het de Uitzonderlijke Universele Waarde niet schaadt.

Binnen de Werelderfgoedconventie wordt wel nagedacht over hoe hernieuwbare energie verzoend kan worden met werelderfgoed. Een eerste onderzoek daarrond dat betrekking had op windenergie, wordt op dit moment afgerond. Ik heb nog geen zicht op een volgende fase, noch op wat het thema van dit tweede onderzoek zou kunnen zijn.